

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติ แสดงถึงเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชาติ และเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสื่อสาร ทำให้เกิดความเข้าใจระหว่างคนในชาติ (อัจฉรา ชีวพันธ์, 2531) ซึ่งเป็นรากฐานของความเจริญในด้านต่าง ๆ แสดงถึงความเป็นปึกแผ่น ความรุ่งเรืองด้านวัฒนธรรมที่สำคัญที่สุดของชาติ ดังที่ พระอภ โปะชะกฤษณะ (2526) กล่าวว่าภาษาไทยเป็นวัฒนธรรมที่สำคัญที่สุดของชาติ ใช้เป็นสื่อในการติดต่อและทำให้วัฒนธรรมอื่น ๆ เจริญขึ้น จึงกำหนดให้จัดการเรียนการสอนภาษาไทย เป็นวิชาพื้นฐานที่ทุกคนต้องเรียน โดยในหลักสูตรประถมศึกษาได้กำหนดจุดประสงค์ในวิชาภาษาไทยทั้งในด้านการฟัง พูด อ่าน เขียน ตามสมควรแก่วัย เห็นคุณค่าของภาษา สามารถใช้เป็นเครื่องมือที่สื่อความคิด ความเข้าใจ รักการอ่าน แสวงหาความรู้และมีเหตุผล โดยในการสอนนั้นควรสอนทักษะทั้ง 4 ให้สัมพันธ์กัน ให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะ ทั้ง 4 อย่างผสมผสานสัมพันธ์ต่อเนื่องไปพร้อม ๆ กัน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2533) การจัดการเรียนการสอนในทักษะทั้ง 4 ด้านนี้ ทักษะการเขียนเป็นทักษะที่ค่อนข้างยาก เพราะการเขียนนั้นเป็นทั้งหลักวิชาและศิลปะ ผู้ที่เขียนได้ดีนั้นต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถ ความคิด ความรู้ในด้านการเขียน และด้านอื่น ๆ ประกอบกัน และใช้เวลาฝึกฝนนานพอสมควร (สุทธิวงศ์ พงษ์ไพบูลย์, 2522) สอดคล้องกับผลงานวิจัยของนางเยาว์ แห่งเพ็ญแข (2522) พบว่า ทักษะการเขียนนับว่ายากที่สุดในบรรดาทักษะวิชาภาษาไทย โดยในระดับชั้นประถมศึกษา ประกอบด้วย การเขียนสะกดคำ การคัดลายมือ การเขียนเรียงความ ย่อความ จดหมาย และการเขียนร้อยกรอง การสอนเขียนประเภทต่าง ๆ ดังกล่าว ปรากฏอยู่ในหลักสูตรและนักเรียนมีโอกาสได้ฝึกปฏิบัติอยู่เสมอ แต่สำหรับการสอนเขียนร้อยกรองนั้นนับว่าเป็นปัญหาของครูผู้สอนมาก เนื่องจากหลักสูตรไม่กำหนดวิธีสอนไว้อย่างชัดเจน แต่ปรากฏอยู่ในลักษณะของการให้อ่านบทร้อยกรองที่คัดลอกมา การทำ

ความเข้าใจเนื้อหาในบทร้อยกรอง การท่องจำแปลความหมายคำศัพท์ การคัดลอกบท ร้อยกรอง และการให้นักเรียนเขียนบทร้อยกรองด้วยตนเอง ซึ่งในลักษณะหลังนี้นักเรียน ส่วนมากมักจะทำไม่ได้และครูเองก็เห็นว่าเป็นเรื่องที่ยากในการที่จะสอนให้นักเรียนเขียนบท ร้อยกรอง เพราะร้อยกรองเป็นศิลปะในการสร้างสรรค์งานเขียนที่ครูผู้สอนเองอาจไม่มีความ สามารถในด้านนี้ หากความเอาใจใส่พยายามที่จะค้นหาวิธีสอนใหม่ เพื่อพัฒนาความสามารถ ของนักเรียนระดับนี้ ดังที่ แอนน์ (Anne Terry, 1974) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการ วิเคราะห์ความชอบบทร้อยกรองของนักเรียนระดับ 4, 5 และ 6 พบว่า ปัญหาหลักที่มีผลต่อ ความชอบบทร้อยกรองของเด็กคือครูไม่ให้ความสนใจในการสอน ไม่เคยอ่านให้ฟังและไม่ สนับสนุนให้เด็กได้เขียนบทร้อยกรองด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เบญจมาศ กรวีแสง (2535) ที่กล่าวถึงปัญหาในการสอนเขียนร้อยกรอง คือ ครูขาดความชำนาญและ ประสบการณ์ในการสอน นักเรียนมีโอกาสฝึกเขียนร้อยกรองน้อยเกินไป โดยครู อาจารย์ มักจะคิดว่าเด็กระดับประถมศึกษายังเด็กเกินไป จึงมักให้อ่านหรือฟังเป็นส่วนใหญ่ การให้ เด็กเขียนคำประพันธ์ร้อยกรองมักจะทำกันไม่มากเท่าที่ควร เมื่อเด็กมาเรียนในชั้นมัธยมศึกษา ครูเห็นว่าเด็กโตแล้ว จึงให้ลองเขียนคำประพันธ์ ซึ่งก็ปรากฏว่าเด็กส่วนใหญ่ยังเขียนไม่ได้ก็ เพราะขาดคอนไป การวางรากฐานการประพันธ์สำหรับเด็กจึงต้องทำต่อเนื่องกันมาตลอด จึงจะช่วยให้เด็กสามารถแสดงความคิดสร้างสรรค์ออกมาเป็นคำประพันธ์ร้อยกรองได้อย่างมี ประสิทธิภาพ (สุจริต เพ็ชรชอบ, 2531) ดังที่ กรรณิการ์ พวงเกษม (2531) ได้กล่าว ไว้ว่า ผลงานด้านร้อยกรองของเด็กคือการแสดงออกทางด้านความคิดสร้างสรรค์อย่างหนึ่ง และแนวความคิดของแต่ละคนจะมีแนววิถีที่แตกต่างกันไปเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ซึ่งเด็กนั้น ตามปกติจะชอบข้อความที่คล้องจองมีจังหวะอยู่แล้ว เมื่อได้เห็นคำประพันธ์สั้น ๆ จะสนใจ อ่านและจดจำไว้ ประกอบกับภาษาไทยมีลักษณะเด่นคือมีความไพเราะในตัวเอง เพราะ คำพูดทุกคำมีเสียงวรรณยุกต์อยู่ด้วย เมื่อนำมาเรียบเรียงเป็นบทร้อยกรองจะยิ่งเป็นที่น่าสนใจ ต่อการเรียนรู้ของนักเรียน (สุจริต เพ็ชรชอบ, 2531) จึงเป็นการง่ายต่อการปลูกฝังความรู้ ทางด้านบทร้อยกรองให้แก่เด็ก ดังที่ พจมาน พงษ์ไพบูลย์ (2534) ได้เสนอว่า เด็กที่เรียน อยู่ในระดับประถมศึกษาสามารถส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ได้ง่าย หากฝึกฝนบ่อย ๆ ก็จะช่วย ให้เกิดการพัฒนากษะตามที่ต้องการได้ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สัจจินต์ ชวนชื่น (2527)

พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สามารถแต่งบทร้อยกรองได้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์ ไพเราะ ได้ใจความ ถ้าครูได้เลือกใช้วิธีสอนที่ถูกต้องวิธีและจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมให้แก่ผู้เรียน

การเขียนร้อยกรองสำหรับเด็กในปัจจุบัน เป็นเครื่องมือพัฒนาความมีเหตุผลในตัวเด็ก เป็นการแสดงออกซึ่งสุนทรียและความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก โดยลักษณะเด่นของร้อยกรองที่สร้างภาพได้ตามจินตนาการด้วยถ้อยคำเพียงไม่กี่คำ มีเสียงและจังหวะไพเราะ จุกจุกนตรี ให้ความนึกคิดที่ลึกซึ้งสะเทือนใจ และช่วยให้จำเรื่องราวได้ง่ายขึ้น (ถวัลย์ มาศจรัส, 2536) ดังที่ จีน เลอ เปียร์ (Jean Le Pere, 1980) ได้กล่าวถึงคุณค่าของบทร้อยกรองต่อเด็กว่าทำให้เด็กได้รับความสนุกสนาน ได้รู้จักโลกภายนอกมากขึ้นจากเนื้อหาในบทร้อยกรองได้รู้จักการเลือกใช้คำอย่างพิถีพิถัน ช่วยให้เด็กจัดประเภทของบุคคลและสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ช่วยให้เขายอมรับและให้ความสำคัญกับผู้อื่นด้วย ดังนั้นการสอนเขียนร้อยกรองตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจ และจะช่วยให้เด็กเกิดความสนุกสนานในการเขียนได้

สำหรับหลักสูตรประถมศึกษา 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) จุดมุ่งหมายที่กำหนดเกี่ยวกับร้อยกรองซึ่งนับว่าเป็นทักษะการเขียนที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม คือ สามารถใช้จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ในการถ่ายทอด ความรู้สึกนึกคิดของตน เพื่อสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจอย่างมีประสิทธิภาพ และให้ผู้เรียนเห็นคุณค่า และความสำคัญของการเขียน สามารถสร้างสรรค์งานเขียนได้ด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลิน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2533) โดยมีลักษณะการเขียนบทร้อยกรองที่ปรากฏในเนื้อหาหลักสูตรวิชาภาษาไทย ดังนี้

ฉันทลักษณ์ที่ปรากฏ	ระดับชั้น					
	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6
ร้อยกรองสี่คำหรือกลอนสี่	/	/	/	/	/	/
กลอนหก	/	/	/	/	/	/
กลอนแปดหรือกลอนสุภาพ	-	-	/	/	/	/
กลอนบทละคร	-	-	/	/	/	/
กลอนดอกสร้อย	-	-	/	/	/	/
กาพย์ยานี 11	-	-	/	/	/	/
กาพย์ชนัญชียงค์	-	-	-	-	/	/
โคลงสี่สุภาพ	-	-	-	-	/	/

โดยฉันทลักษณ์ที่หลักสูตรกำหนดให้ผู้เรียนได้ฝึกเขียน มีดังนี้คือ ร้อยกรองสี่คำหรือกลอนสี่ กลอนหก กลอนแปดหรือกลอนสุภาพ กลอนดอกสร้อย กาพย์ยานี 11 และโคลงสี่สุภาพ

ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า ผลสำเร็จของการสอนเขียนบทร้อยกรองนั้นขึ้นอยู่กับครูผู้สอนเป็นสำคัญที่จะสามารถค้นหาวิธีสอนและจัดประสบการณ์ ให้แก่ผู้เรียนเพื่อช่วยส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการเขียนร้อยกรองได้อย่างถูกต้องตามฉันทลักษณ์ เกิดความซาบซึ้งพึงพอใจต่อร้อยกรองและการเขียนร้อยกรองให้สัมฤทธิ์ผลยิ่งขึ้น เนื่องจากงานเขียนร้อยกรองโดยทั่วไปจะมีลักษณะเด่นในด้านฉันทลักษณ์และเนื้อหาของบทร้อยกรอง ดังที่ สนิท สัตโธภาส (2532) ได้กล่าวไว้ว่า การเรียนการสอนเขียนร้อยกรองในระดับประถมศึกษาชั้นนั้น เป็นการให้นักเรียนรู้จักจัดคำให้มีสัมผัสคล้องจองได้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์ของการประพันธ์แต่ละชนิด รวมทั้งมีเนื้อหากลมกลืนถูกต้องตามความนิยมด้วย และครูควรมีขั้นตอนในการสอนทุกครั้ง ซึ่งจากการศึกษาแนวคิดและผลงานวิจัยทางการเรียนการสอนเขียนร้อยกรองพบว่า มีแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนเขียนร้อยกรองใน 2 ลักษณะคือ การสอนเขียน

ร้อยกรองโดยเน้นความสำคัญของเนื้อหาเพื่อสร้างความรู้สึกรัก พอใจ และสนใจในบท ร้อยกรอง ก่อนที่จะลงมือเขียนร้อยกรอง ดังที่ ศิวากานท์ ปทุมสูติ (2533) ได้เสนอวิธีสอน เขียนร้อยกรองไว้ว่า ควรสรรหาบทร้อยกรองที่ประทับใจมาให้เด็กอ่าน เพื่อเป็นการปลูกฝัง นิสสัยเชิงกวีก่อน แล้วจึงฝึกคิดและเขียนเป็นร้อยกรองโดยไม่เน้นบังคับสัมผัสคล้องจอง และ อีกแนวทางหนึ่งคือ การสอนเขียนร้อยกรองโดยเน้นความสำคัญของฉันทลักษณ์ เพื่อต้องการให้ ผู้เรียนได้ทราบลักษณะ การใช้คำ การสัมผัสคล้องจองที่ถูกต้องก่อนที่จะลงมือเขียนร้อยกรอง ซึ่งจะทำได้ ผู้เรียน เขียนร้อยกรองได้เพราะตามบังคับสัมผัสในฉันทลักษณ์ของร้อยกรองนั้น ๆ ดังที่ ธิดา โมสิกรัตน์ (2522) ได้กล่าวว่า กิจกรรมการสอนแต่งคำประพันธ์ ควรจัดภายหลัง การสอนฉันทลักษณ์ร้อยกรองแล้ว

จากการศึกษาแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนเขียนร้อยกรองลักษณะต่าง ๆ แล้ว ผู้วิจัยจึงเสนอวิธีการที่สามารถใช้สอนเขียนร้อยกรองให้มีประสิทธิภาพและแก้ปัญหาการ สอนเขียนร้อยกรองให้เป็นไปอย่างถูกต้องคือ การสอนเขียนร้อยกรองโดยเน้นเนื้อหา และ การสอนเขียนร้อยกรองโดยเน้นฉันทลักษณ์ เพื่อศึกษาความสามารถในการเขียนและความ ซาบซึ้งพึงพอใจต่อร้อยกรอง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพราะในระดับนี้นักเรียน ผ่านการเขียนร้อยกรองฉันทลักษณ์ต่าง ๆ มาบ้างแล้ว และฉันทลักษณ์ที่ปรากฏในการเรียน การสอนวิชาภาษาไทยระดับนี้มาถึง 8 ฉันทลักษณ์ โดยบางฉันทลักษณ์ที่ปรากฏอยู่ในการเรียน การสอนเขียนร้อยกรองในระดับชั้นอื่นด้วย ซึ่งจะ เป็นประโยชน์สำหรับครูผู้สอนในระดับชั้น ต่าง ๆที่จะสามารถนำวิธีการสอน และข้อค้นพบจากผลงานวิจัยนี้ไปใช้ในการเรียนการสอน เขียนร้อยกรองให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความมุ่งหมายในการสอนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนร้อยกรองของนักเรียนชั้นประถม- ศึกษปีที่ 6 ที่เรียนโดยเน้นเนื้อหากับเรียนโดยเน้นฉันทลักษณ์
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านเนื้อหาในการเขียนร้อยกรองของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยเน้นเนื้อหากับเรียนโดยเน้นฉันทลักษณ์

3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านจิตลักษณะในการเขียนบทร้อยกรองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยเน้นเนื้อหา กับเรียนโดยเน้นจิตลักษณะ

สมมติฐานการวิจัย

การเขียนร้อยกรองเป็นศิลปะแห่งการแสดงออกทางความคิดด้วยกลวิธีการเขียนในรูปแบบที่ต้องใช้ถ้อยคำ ส่วนวภาษา ที่ต้องมีการฝึกฝน จากการศึกษางานวิจัยทางการเรียนการสอนเขียนร้อยกรองพบว่า ตัวครูและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูเป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการเขียนร้อยกรอง และความพึงพอใจต่อร้อยกรองของนักเรียน ดังที่ สุจินต์ ชวนชื่น (2527) กล่าวไว้ว่า ถ้าครูได้เลือกใช้วิธีสอนที่ถูกต้องและจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมแล้ว ผู้เรียนจะสามารถแต่งบทร้อยกรองได้ถูกต้องตามจิตลักษณะ เพราะได้ใจความ โดยครูจะต้องคำนึงถึงขั้นตอนและลักษณะของบทร้อยกรองในการสอนแต่ละครั้ง ดังนั้นถ้าครูสอนเขียนบทร้อยกรองโดยวิธีสอนเขียนร้อยกรองแบบเน้นเนื้อหาและเน้นจิตลักษณะแล้ว จะทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนร้อยกรองดีขึ้น และเกิดความซาบซึ้งพึงพอใจต่อร้อยกรองและการเขียนร้อยกรอง กล่าวคือ

การสอนเขียนร้อยกรองโดยเน้นจิตลักษณะจะทำให้ผู้เรียนสามารถเขียนร้อยกรองได้ไพเราะตามสัมผัสบังคับและถูกต้องตามจิตลักษณะ ดังที่ ธิดา โมสิกรัตน์ (2522) ได้กล่าวว่า กิจกรรมการสอนแต่งคำประพันธ์ควรจัดภายหลังการสอนจิตลักษณะร้อยกรองแล้ว สอดคล้องกับ รัชณี ศรีไพรวรรณ (2529) กล่าวว่า ให้นักเรียนได้รู้จักจิตลักษณะของร้อยกรองก่อน แล้วจึงเขียนให้ถูกต้องตามจิตลักษณะที่กำหนด

การสอนเขียนร้อยกรองโดยเน้นเนื้อหา ผู้เรียนจะเกิดความซาบซึ้งพึงพอใจต่อร้อยกรอง เป็นการสร้างเจตคติที่ดีให้กับผู้เรียน ดังที่ ศิวากานท์ ปทุมสูติ (2533) กล่าวว่าอย่าเริ่มสอนเด็กเขียนร้อยกรองด้วยการสอนจิตลักษณะ เพราะจะทำให้เด็กเบื่อ มีเจตคติที่ไม่ดีต่อจิตลักษณะ การสอนเริ่มแรกควรฝึกให้เด็กรู้จักคิด แล้วแสดงความคิดเห็นนั้นออกมาเป็นการเขียน

จุดมุ่งหมายของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) กลุ่มทักษะวิชาภาษาไทย มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในความงดงามของ

ภาษา เกิดความจรรโลงใจจากบทร้อยกรองที่มีคุณค่ามีความไพเราะ อ่านแล้วเกิดภาพพจน์ มีความอึ้งใจ สุขใจ เพื่อเป็นพื้นฐานให้ผู้เรียนเกิดความชื่นชอบ ชื่นชม ในการเรียนภาษาไทย หวงแทน และอนุรักษ์ในภาษาไทย

จากแนวคิด งานวิจัย และจุดมุ่งหมายในหลักสูตรดังกล่าว ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานของการวิจัยว่า

1. นักเรียนที่ได้รับการสอนเขียนร้อยกรองโดยเน้นเนื้อหาจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนร้อยกรองสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนเขียนร้อยกรองโดยเน้นฉันทลักษณ์
2. นักเรียนที่ได้รับการสอนเขียนร้อยกรองโดยเน้นเนื้อหาจะมีผลสัมฤทธิ์ทางเนื้อหาในบทร้อยกรองสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนเขียนร้อยกรองโดยเน้นฉันทลักษณ์
3. นักเรียนที่ได้รับการสอนเขียนร้อยกรองโดยเน้นฉันทลักษณ์จะมีผลสัมฤทธิ์ทางฉันทลักษณ์ในบทร้อยกรองสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนเขียนบทร้อยกรองโดยเน้นเนื้อหา

ขอบเขตของการวิจัย

1. ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหม้อพัฒนาราษฎร์ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรีที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2537 จำนวน 50 คน
2. ผู้วิจัยใช้เวลาในการทดลองสอนสี่ปาดะ 4 วัน คือ วันจันทร์ อังคาร พุธ พฤหัสบดี วันละ 6 คาบ (2 ชั่วโมง) โดยผู้วิจัยทำการสอนกลุ่มทดลองละ 3 คาบ (1 ชั่วโมง) รวมการสอนทั้งสิ้นกลุ่มทดลองละ 48 คาบ ใช้เวลารวม 4 สัปดาห์
3. การสอนเขียนบทร้อยกรองโดยใช้ตัวอย่างแบบเน้นเนื้อหา กับแบบเน้นฉันทลักษณ์นี้ ประกอบด้วยแผนการสอนจำนวน 16 แผน ตัวอย่างบทร้อยกรองที่จะนำมาทำแผนการสอนเป็นตัวอย่างบทร้อยกรองที่คัดเลือกจากหนังสือ วารสาร สิ่งตีพิมพ์ และผู้วิจัยแต่งขึ้นเอง โดยผ่านการตรวจพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ซึ่งมีเนื้อหาจัดอยู่ในประเภทของเนื้อหาในบทร้อยกรองที่ เดนนิส สก็อต (Denise Scott, 1986) ได้จำแนกไว้ โดยสอดคล้องกับรูปแบบของฉันทลักษณ์ที่ปรากฏในหนังสือเรียนวิชาภาษาไทย หลักสูตรประถมศึกษา 2521 สำหรับกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้ประมวลและพัฒนาจากการสอน

เขียนร้อยกรองโดยเน้นเนื้อหาของ คอนนา นอร์ตัน (Donna Norton, 1985) และการสอนเขียนร้อยกรองโดยเน้นฉันทลักษณ์ของ รัชณี ศรีไพรวรรณ (2529) โดยมีลำดับขั้นการสอนเขียนร้อยกรอง 3 ขั้น

4. ตัวแปรที่จะศึกษา

4.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การสอนเขียนร้อยกรองโดยเน้นเนื้อหาและการสอนเขียนร้อยกรองโดยเน้นฉันทลักษณ์

4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนร้อยกรอง ซึ่งได้จากการทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนร้อยกรองและแบบสอบถามวัดความพึงพอใจที่มีต่อบทร้อยกรองและการเขียนร้อยกรอง ซึ่งได้จากการตอบแบบสอบถาม

ข้อตกลงเบื้องต้น

ตัวอย่างบทร้อยกรองในแผนการสอนทั้งกลุ่มที่เรียนโดยเน้นเนื้อหาและกลุ่มที่เรียนโดยเน้นฉันทลักษณ์นั้น ใช้เกณฑ์การคัดเลือกเนื้อหาบทร้อยกรองที่เหมาะสมสำหรับเด็กในระดับประถมศึกษาของ เดนนิส สก็อต (Dennise Scott, 1986)

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนร้อยกรอง หมายถึง คะแนนที่ได้จากการทดสอบการเขียนบทร้อยกรอง ประกอบด้วย คะแนนจากแบบทดสอบชนิดเลือกตอบและคะแนนจากแบบทดสอบชนิดเขียนบทร้อยกรองด้วยตนเองใน 3 ด้าน คือ คะแนนด้านฉันทลักษณ์ คะแนนด้านเนื้อหา และคะแนนด้านความคิด

ผลสัมฤทธิ์ทางเนื้อหาในการเขียนบทร้อยกรอง หมายถึง คะแนนที่ได้จากการทดสอบการเขียนบทร้อยกรองด้วยตนเอง โดยพิจารณาจากคะแนนด้านเนื้อหาและคะแนนด้านความคิด

ผลสัมฤทธิ์ทางจิตลักษณะในการเขียนบทร้อยกรอง หมายถึง คะแนนที่ได้จากการทดสอบการเขียนบทร้อยกรองด้วยตนเอง โดยพิจารณาจากคะแนนด้านจิตลักษณะและคะแนนด้านความคิด

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึก ยินดี ความปรารถนาต่อการเขียนร้อยกรอง ด้วยวิธีสอนเขียนร้อยกรองแบบเน้นเนื้อหา กับวิธีสอนเขียนร้อยกรองแบบเน้นจิตลักษณะ โดยวัดหรือประเมินได้จากการให้นักเรียนตอบแบบสอบถามความพึงพอใจต่อบทร้อยกรองและการเขียนร้อยกรอง

การสอนเขียนร้อยกรองแบบเน้นจิตลักษณะ หมายถึง การจัดกิจกรรมให้เขียนบทร้อยกรอง ผู้เรียนได้รู้จักจิตลักษณะของร้อยกรองก่อนลงมือเขียนร้อยกรอง

การสอนเขียนร้อยกรองแบบเน้นเนื้อหา หมายถึง การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้รายละเอียดของเรื่องจากตัวอย่างบทร้อยกรองที่คัดเลือกมาแล้ว

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษา ตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
2. เลือกตัวอย่างประชากร ตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2537 โรงเรียนบ้านหมอพัฒนาราษฎร์ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี จำนวน 2 กลุ่ม กลุ่มละ 25 คน โดยนำคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2537 ของนักเรียนทั้ง 3 ห้อง มาหาค่ามัธยฐานเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อเลือกห้องที่มีค่า X และ S.D. ใกล้เคียงกัน ให้ได้ตัวอย่างประชากร 2 ห้อง จากนั้นนำคะแนนทั้ง 2 กลุ่ม มาทดสอบค่าที (t-test) เพื่อทดสอบว่า นักเรียนทั้ง 2 กลุ่มมีความรู้ความสามารถทางภาษาไทยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 จากนั้นนำคะแนนผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยของตัวอย่างประชากรทั้ง 2 ห้อง มาจัดลำดับคู่คะแนนเพื่อเลือกนักเรียนที่จะเป็นตัวอย่างประชากรได้ 25 คู่ แล้วทำการจับฉลากเพื่อเลือกกลุ่มทดลองได้ตัวอย่างประชากรดังนี้
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 เป็นกลุ่มทดลองที่ 2 สอนด้วยวิธีการสอนเขียนร้อยกรองโดยเน้นจิตลักษณะ

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2 เป็นกลุ่มทดลองที่ 1 สอนด้วยวิธีการสอนเขียนร้อยกรองโดยเน้นเนื้อหา

3. สร้างแผนการสอน โดยเป็นแผนการสอนเขียนร้อยกรองโดยเน้นเนื้อหาจำนวน 16 แผน และแผนการสอนเขียนร้อยกรองโดยเน้นฉันทลักษณ์ 18 แผน รวมทั้งสิ้น 32 แผน แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 ท่าน ตรวจสอบถูกต้อง ความเหมาะสมของเนื้อหาและกิจกรรม เพื่อปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปทดลองสอนกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ใช่ตัวอย่างประชากร แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขลำดับขั้นและเวลาในการสอนอีกครั้งหนึ่ง

4. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยซึ่งประกอบด้วย

4.1 แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนร้อยกรอง จำนวน 2 ชุด ได้แก่ แบบทดสอบชนิดเลือกตอบและแบบทดสอบชนิดเขียนบทร้อยกรองด้วยตนเอง แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ

4.2 แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อร้อยกรองและการเขียนร้อยกรอง นำเครื่องมือทั้ง 2 ชนิดไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมครอบคลุมเนื้อหา เพื่อปรับปรุงแก้ไข จากนั้นนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ใช่ตัวอย่างประชากรเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือและปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง

5. เก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำแผนการสอนทั้ง 2 ชุดไปทดลองสอนกับนักเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากร ดังนี้

5.1 ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) โดยใช้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนร้อยกรองทั้ง 2 ชุด และแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อร้อยกรอง และการเขียนร้อยกรอง

5.2 ทดลองสอนตัวอย่างประชากรทั้ง 2 กลุ่ม

5.3 ทำการทดสอบหลังการเรียน (Post-test) โดยใช้แบบทดสอบและแบบสอบถามชุดเดิม

6. วิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่ามีซิมิลเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วทดสอบค่าที (t-test)

7. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้แนวทางในการจัดการเรียนการสอนเขียนร้อยกรอง โดยใช้การสอนเขียนร้อยกรองโดยเน้นเนื้อหาและการสอนเขียนร้อยกรองโดยเน้นฉันทลักษณ์ ประกอบด้วย แผนการสอนจำนวน 32 แผน ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนเขียนร้อยกรองสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. เป็นแนวทางพัฒนาการเรียนการสอนเขียนร้อยกรองในระดับประถมศึกษา เพื่อส่งเสริมและอนุรักษ์งานเขียนร้อยกรอง
3. เป็นแนวทางในการปรับปรุงวิธีสอนของครู เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดี มีความซาบซึ้ง และรู้สึโหวเราะในบทร้อยกรอง